

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitól sorra 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda
és
kiadóhivatal:

CIRNER ÉS LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK“ XVI. évfolyamára.

Lezajlottak a millenniumi év öröm-
ünnepei. Beállottak ismét a munkásság
hétköznapijai. Lelkünkben megmaradtak
a verőfényes ragyogásnak sugarai, az
örömmámor felmagasztaló érzelmei s
ezek teszik munkánkat édesebbé, törek-
véseinket reményteljesebbé. A politikai
hírlapírók komoly feladatai komoly mun-
kát kívánnak. Nemcsak a sajtóbiróságnak
tartoznak felelősséggel, hanem első sor-
ban olvasó közönségüknek pártkülönbség
nélkül; annak az olvasó közönségnek, mely
a hazafias szabadelvű nemzeti politika
barátja és a különböző hatáskörben hat-
hatós érvényre emelője. Ennek az olvasó
közönségnek a múltból örökségül ma-
radott nagy és nemes ideáljait kell szol-
gálni; ezeket kell terjeszteni, beoltani
a szívekbe és fejleszteni, hogy együtt
érezve, mindnyájan együtt munkálhas-
suk a haza új ezredévének boldog jö-
vendőjét.

A „Közérdek“ a maga szerény
eszközeivel szintén e nagy és komoly
kötelességet igyekszik betölteni. A mi
nehéz viszonyaink között soha sem té-
vesztette el célját, és erejéhez mérten
mindig teljesítette feladatát a hazafias,
szabadelvű, nemzeti irányu politika szol-
gálatában. Vármegyénk, városaink, köz-
ségekünk közművelődési és közgazdasági
előhaladása, a társadalmi közélet föllep-
dése mindig meleg szószólókra talált
a „Közérdek“ hasábjain. Hű króni-
kásai igyekeztek lenni a kornak, mely-
ben élünk, és gondos magvetői a jövő-
nek, melyért dolgozunk.

E feladatokat kívánjuk teljesíteni a
jövőben is. Munkatársaink buzgalma fo-
kozottabb mérvben fog megfelelni köz-
önségünk igényeinek s ezzel szemben
reméljük, hogy olvasó közönségünk is
hathatósabb pártfogásában fogja részesi-
teni a „Közérdek“-et, melynek szer-
kesztésében *dr. Ebergényi Sándor* mint
főmunkatárs fog kiváló részt venni.

Nagy-Enyed, 1896. december hó.

A „Közérdek“ szerkesztősége:

Dr. Magyarai Károly. **Török Bertalan.**

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ 50 „

Az előfizetési pénzek Cirner és Ling-
ner kiadó céghez küldendők, kik a lap
csinos kiállítása és pontos szétküldése
felől gondoskodni fognak.

A nemzetiségi sajtóból.

(—) Olvasóink bizonyára emlékeznek
még a hírhedt nagyszabeni „Tri buna“
válságára, mely abból keletkezett, hogy
a memorandumos idők agitátorai nem
tudtak megegyezni a felett, kit illessen
meg e lap tulajdonjoga és a liga szub-
venciójából egyenként minő arányban
részesüljenek. Hosszu vajudas után e
válságnak a napokban került nyilvános-
ságra egyik eredménye. Sajátságos je-
lenség, hogy addig, míg Sturdza volt
Románia miniszterelnöke, a nemzetiségi
hajtsza szünetelt, csendes volt a tuzók
táborra, mi bizonyára nem az ünnepet
ülő magyar nemzet iránti loyaltásból
történt, hanem azon okból, mert Romá-
niát oly férfi kormányozta, ki nagyon
is jól tudja, hogy idegen államok bel-

TÁRCZA.

Egy kép.

Elmosódott kicsinyke kép
Függ szobám falán;
Néma mint sir, s mégis mintha
Hangját hallanám:
Hangod, jó apám.

Mintha szólna: Küzdj! . . . légy boldog;
Édes gyermekem!
Boldogságod a sirban is
Jól esik nekem;
Ott is érzem.

És ha küzdök s ha kifárad
Harcban e kebel,
A néma kép testre-szívre
Uj erőt lehell . . .
Uj reményt lehell.

Elmosódott kicsinyke kép
Függ szobám falán,
Néma mint sir, s mégis mintha
Hangod, jó apám,
Mintha hallanám.

Zajzon Mihály.

Két agglegény Sylvester-estéje.

A „Közérdek“ számára írta: Molnár Gyula.

(Vége.)

Az apa jött meg fiával . . . Az öreg vidám
hangulatban volt, nyájasan üdvözölt és fogott
kezett velem, majd megczirógatta leánya
selymes arcát, melynek pirosságát észre-
vette és talán a melegségnek tulajdoni-
totta . . . A leánya uralkodott magán és
nyájas kek szeméből biztató sugár villant
elő . . . Hozottam még, nem tudva, mit te-
gyek . . . Alig vártam, hogy távozhassam a
házukból és magányos szobám megszokott
légtérben rendezhessem kuszált gondol-
taimat . . . Mikor magamra valék, gondol-
kozni kezdtem és bonczkés alá vettem há-
borgó érzelmeimet. Tudtam, hogy tettem
nem valami korrekt volt, de arra a tudatra
jutottam, hogy máskepp alig tehettem. Mit
fogok tenni? e kérdés lépett előtérbe. Végre
arra a határozatra jutottam, hogy kerüljön
bármibe is, de el kell fojtanom szerelme-
met és szakítanom a kell a családdal, mely
pedig oly kintutató szeretettel és becsülé-
ssel vett körül . . . Levelet írtam nekik és
többé nem mutatkoztam náluk . . . Időköz-
ben multak az évek, szárnyain a röppenő
időnek, de szívem üres maradt . . . És azóta
sokat gondolkodtam azon, hogy van életem-
nek egy hibája, melyet akkor követtem el,
mikor szívem fellobbanó érzelmeit barbár

módra elnyomva, átkozott némaságra szá-
ntam el magamat . . . Miért? . . . Volt va-
lami célom vele? . . . Érttem vele vala-
mit? . . . Azóta megbántam e lépésemet . . .

A tábla-einök elgondolkodott. Pillanatnyi
csend támadt a szobában, melyet csak a
szamovárban forró víz süstörgése zavart
meg.

Felkelt és elkészítette számukra az illa-
tos orosz theat.

Letették szivarjaikat és lassan szüresöl-
gették a forró theat.

Végre a csendet a tábornok szakította
félbe:

— Szegény barátom! Minő más életet
volna most! . . . És mondd, összejöttél-e va-
laha a te kis szőke ideáloddal? . . .

— Igen, egyszer . . . Talán öt éve lesz
annak, hogy az egyik hazai fürdőn, Siófokon,
összetalálkoztam vele . . . Az igazat meg-
vallva, én alig ismertem a harmincznyolcz
éves asszonyra . . . Ő szólított meg, úgy
mond, olvasta nevemet a kurlistából, mind-
járt eszébe jutottam neki és bizony-bizony
megváltoztunk mindketten . . . Még mindig
szép volt, java korabeli asszony, kinek fel-
nőtt leánya egész feltűnést keltett a fürdő
közönség körében . . . Beszélgetve a múlt-
ról, az asszony, kinek férje fővárosi előkelő
ügyvéd volt, pirulva tett említést különös
viselkedésemről . . . a levélről, mely a lehető

ügyeinek firtatása veszélyel jár, és a ki a romániai szélhámosokat, kik a nemzetiségi mozgalmakból maguknak előnyöket szereztek, lehetetlenné tudta tenni.

Ez volt egyszerű oka agitátoraink mélységes hallgatásának, mert megszűnt a romániai segedelem és ez odázta el sokáig a „Tribuna“ válságának következményeit is. Hozzá járult aztán még, hogy a vezető körök belső meghasonlása napfényre hozta a titkos, valódi ezélokot és a nagy román közönség, látva a tulajdonképpeni egyéni önző ezélt, kezdte a szereplőket számba nem venni.

De a napokban újra életjelt adtak magukról a „Tribuna“ volt munkatársai. Russu Sirianul, Mangra Vazul, Szlavics Aradon ütötték fel fészkeket, készülnek új akezióra és első ténykedésük egy új lap kiadása volt. E lap, mint ezt már címe is elárulja, — „Tribuna Poporului“ — czéljának tüzte ki a régi Tribunát támadni és a ki nem elégitett személyes érdekekért a szebeni lapon boszut állani. De e czélzatát, nagyon ügyesen, a nép érdekeivel igyekezik leplezni; programjában ez a fő érv, és lehet, hogy ideig-óráig ezen jel-szavával szerez magának híveket; de olvasó közönsége előbb-utóbb át fogja látni, hogy ez csak fegyverül szolgál személyes ámbicziók kielégítésére és e lap is, mint minden hasonló vállalkozás, mely személyes támadások eszközül szolgál, még az oly hiszékeny román népnél is előbb-utóbb le fogja jární magát.

Ha csak e személyes torzalkodások

legrövidebben, szükséztalag vetette végét ismeretségünknek... Imádandó zavarodottsággal mesélte el, hogy ő nagy beteg lett azután és csak hosszú fáradságos ápolás után gyógyult meg, szegény édes apja nagy öröme... Valami szemrehányás csegett ki a szavából és rejtett, leplezett szavai többet mondtak minden magyarzatnál... Megkérdeztem tőle, hogy boldognak érezheti-e magát oly kedves férj és imádandóan kedves leánya birtokában... Mosolyogva felelte: Én igen, de a méltóságos elnök ur vajjon még mindig annyira imádja-e a magányt és az egyedüliséget?... Gony csegett ki e kérdésből, és hidd el, hogy e találkozás óta gyakran gondolkozom a théma felett és mindig csak arra az eredményre jutok, hogy elhibázott volt egy kissé életem és pályámon való előhaladásom nem kárpótolhat azért az előttem ismeretlen boldogsáért, melynek neve: családi tűzhely... Van rangom, fényes állásom, de nincs mellettem oly lény, ki örülne diadalomnak, örülne emelkedésemnek és letörtené munkában öszülni kezdő fejéről azokat a veritékcsöppeket, melyeket a magány ijesztő érzete fakaszt... Avagy boldogságot adhat-e a léha kaland, melynek a mi fajunkbeli emberek kitéve vannak?... Vajjon téged boldogít-e a sok és pillanatig tartó flirt?...
A tábornok mosolygott.
— Igazán sajnállak, Kornél, de te még

képeznék ez újabb nemzetiségi válságnak alapjait és nem megint a román nép állítólagos, képzelt sérelmeivel, mint külső mezzel, hozakodnának elő, talán nem is törődnek ez újabb aradi sajtótermékkel; de a forma és mód, melylyel ez agitátorok ezen újabb akeziójukat megindították, kötelességünk ké teszi, rá mutatni ez urak czéljaira és rá mutatni azon alattomos munkára, melylyel számos kudarc daczára, polgártársaink békés egyetértését ujjal megzavarni igyekeznek.

Ezen új lap, a „Tribuna Poporului“, programjában a következőket mondja:

„Minket a nép érdekei szólítanak s csak az ő érzelmei lelkesítenek. Gondunk lesz a román nemzeti párt belső ügyeire, hogy komoly és alapos szervezést adjunk harezunknak. Nem felejtjük el ama határozatokat, melyeket a román, szerb és szláv nemzetiségek vezérei hoztak, s melyeket az 1895. évi nemzetiségi kongresszus elfogadott. Keresni fogjuk a közeledést Bécshez és nemzetiségeihez, melyek maguk is arra munkálnak, hogy véget vessenek annak a szerencsétlen politikának, melyet a magyar kormány folytat. A mi Romániát illeti, ott testvért keresünk, az ottani pártokkal szemben csak testvéri szeretetünk van, mindenkit testvérné tartunk túl e határon, hogy ha bajban leszünk, segítsen rajtunk. Románia államférfiai hivatva vannak arra, hogy egyaránt örökjdenek hazájuk és az egész román nemzet érdekében.“

Ime, első számában is már kettősen vétkezik. Fennen hirdeti, hogy keresni

huszonhárom év multán is szereted azt a szöke ideált... Kesernyések szavaid, az igaz, de lásd, én más szempontból fogom fel az életet és nincs idöm sem arra, hogy bántódjam a felett, hogy nem házasodhattam meg... Azt fogod mondani, hogy katonai szellemű ember létemre egy cseppet sem csodálkozol rajtam... Lásd, nincs igazad, nekem is voltak hadnagy koromban ideális érzelmeim, de azokat kiölte az élet és én nem zugalódom... Sorsunk ez volt... És hidd el, az irántad való barátság pótolja nálam annak helyét...
A tábornok elhallgatott, míg az elnök lehorgasztotta fejét.

Az inas belépett a szobába és fát rakott a tűzre.

Ujra néma csend állott be, melyet csakis a függő lámpa sístergése szakított félbe.

Mindegyik elmerülve gondolatába, hallgatott; az ismételtlen meggyújtott szivar tüze lassanként kialudt.

A tábla-elnök szeméire álom nehezült, szempillái leragadtak. A tábornok egy ideig vitézül állott ellent az álom kibékítő hatalmának, de nemsokára ő is elaludt.

A város templomában megszólaltak a harangok az új év küszöbén; lágy, hangulattal teli hangjuk oly furcsa diszharmóniában vegyült össze a két jó barát mély, de egészséges hortyogásával!

fogja a közeledést Bécshez és nemzetiségeihez. Románia államférfiainak pedig mint a magyarországi románság oltalmazóit tünteti fel. Idegen, külső hatalmak beavatkozását kéri és reméli, és feledni látszik, hogy alkotmányos, szabad és független országban azokat, kik külső befolyások jogtalan érvényesítését kéri, mindig a haza elleneseinek tekintik.

De hiszen jól tudja ezt a Tribuna Poporului is, nem is az a czélja, hogy feljajdulásával komoly intervencziót idézzon elő; tudja jól, hogy az Urechia-féle házalások már idejüket multák és komolyan soha számba se jöttek; programjával csak is saját anyagi czéljait igyekszik megvalósítani. Egyrészt hízleg Luegernek, hogy ez Bécsben a lapnak propagandát csináljon, és bizonyos internacionális alapokból azt segélyezze, másrészt a jelenben kormányon levő romániai államférfiak kegyét keresi, remélve, hogy ezek — Sturdza s politikájával ellentétesen — újra megnyitják a liga zsílipjeit és ezeken át bőségesen folyik majd megint a liga aranyforrása Aradra és Russu és tarsiái zsebébe.

A kifejtett program is tehát nem egyéb, mint egy ügyes sakk-huzás a szebeni „Tribunával“ szemben, azt anyagilag gyengíteni, híveit eltántorítani és rá vall Lukács László, a laczfalusi pap, eszejárására, ki legujabban mint vándorló martir ezen laphoz szegődött.

A nemzetiségi agitáció új fázisa kezdődött meg tehát, ha ugyan még nemzetiségi mozgalomnak nevezhetjük a régi gárda egymásközi veszekedését; reánk nézve mindazonáltal érdekel bir ez újabb jelenség is, mert igazolja azon korábbi állításunkat, hogy az egész nemzetiségi hajsza reális alapokkal soha sem birt, és hogy az nem egyéb nagy igazságtalanságnál, mely előbb-utóbb semmivé válik, eltűnik a semmiségbe, honnét néhány önző ember erőszakos fellépése rántotta elő.

Bizottsági tagválasztások. Alsó-Fehér vármegye közigazgatási bizottsága f. évi január hó 13-án megtartott rendes havi ülésében választotta meg albizottságainak tagjait. Titkos szavazással tagjai lettek a fegyelmi választmányok: rendes tagok: Albert Iván, Mohai Sándor dr., Reinbold Olivér, Szalánczy Lőrincz; pótagok: Bethlen Sándor gr., Havas Gyula dr.; nyílt szavazással beválasztottak az erdőki hági felebb. bizottságba: rendes tagok: Bethlen Sándor gr., Kemény Géza br., Szalánczy Lőrincz, Zeyk Kálmán; pótagok: Batta Bertalan, Kemény Endre br., Mohay Sándor dr., Teleky Domokos gróf. A nagyenyedi orsz. fegyház és a gyulafehérvári kir. törvénytörvényeségi fogházból feltételes szabadságra bocsátás felett határozó bizottságba Szalánczy Lőrincz, Bethlen Sándor gr. A községi pótagó kivétel elleni főlébbehzési bizottságba Csátó Já

nos, Müller Mihály, Teleky Domokos gróf, Tóth Miklós. Tanítók nyugdíj-igény-jogosultsága felett határozó bizottságba: Szalánczy Lőrincz, Müller Mihály. Árvaugyi főlebbezési bizottságba: rendes tagok: Batta Bertalan, Moldován János, Szalánczy Lőrincz, Zeyk Kálmán; póttagok: Bethlen Sándor gr., Zeyk Gábor.

Visszaemlékezés Pápayra.

Budapest, 1897. jan. 12.

A királyi kabinet-iroda főnöke, Pápay István halála alkalmából a magyar közvélemény nevében a magyar kormány ekeszavakban adott kifejezést részvétének és a nemzet gyászának. Az elhunyt államférfi nagy befolyásáról és nagy szerénységéről is sokat beszéltek és írtak, de nagy erényei jellemzését alig lehet oly módon nyújtani, mint az a „P. Corr.” szerkesztőjéhez intézett eredeti levelekből és direktívákából visszatükröződik.

1892. évi november hónapban, midőn Magyarországon a politikai hullámok igen magasan csapkodtak, következőleg ír Pápay:

„... Bizonytalán érthetőnek fogja találni, hogy az utolsó napokban alig volt egy szabad percem.

... A jelen sorok írására melleleg az a kérésim indít, hogy csekélységemet és nevemet főleg az események alkalmából, melyek jelenleg bonyolódtak le, ne tessék becses lapjában megemlíteni. Mert ha még oly hízelgőknek kell is reám nézve lenniök a — minden esetre nagyon barátságos — szavaknak, melyeket személyemnek szentel, mégis sokféle okból és tekintetből kívánatos rá nézve, hogy ne állíttassam az előtérbe... Ama reményben, hogy e kérésimet nem fogja helytelenül megítélni, kiváló tisztelettel maradok, stb...“

Egy más alkalommal, sajátkezűleg írt levelében, szóbeli értekezésre hívta meg Pápay a „P. Corr.” szerkesztőjét, hogy neki a következő politikai direktívákat adja:

1. Az a több fővárosi és vidéki hírlap által közölt hír, hogy Ő Felsége a pragmatika szanckezió módosítása által a trónöröklést meg akarja változtatni, épp oly esztelen, mint hamis inszinnuáció és oly karakterre nézve, mint Ő Felsége, határozottan sértő. Ha nem léteznének emberek, kik még az ilyen ostobaságot is képesek elhinni, az egész dolgot ignorálni kellene. Szíveskedjek az ügyet komikus értelemben megemlíteni, mert éppen sértő, ami ez irányban történt.

Máskor ismét a következő direktívát adta a politikai helyzetéről:

2. Bánffy bebizonnyította, hogy ügyes keze van és gyorsan összeállította a minisztériumot. Gróf Hédervárynak nem volt igaza, hogy nagyon sokat akart és a szabadelvű párt tökéletesen helyesea cselekedett, hogy ameddig csak egy szavazatnyi többsége van is, nem abdikal. Másrészt Héderváryra nézve is nehéz lett volna a megosztott rokonszenv mellett, mely iránta uralkodott, arra vállalkozni, hogy maximum 20 szavazatnyi többséggel kormányozzon, midőn ha véletlenül 10 képviselő távol van, abba a veszedelembé jutna, hogy megbuktatják. Ki is jelentette gróf Héderváry, hogy ily körülmények közt nincs kedve kormányozni, mert ő tenni, alkotni akar és néhány közigazgatási szervezést szándéko-

zik keresztülvinni. Tény marad az, hogy Bánffy ügyesebb volt és kívánatos lenne, hogy sikere is legyen. Az ellenzék általában erős támadásra készül ugyan, de én reménylen, hogy az emberek nem fognak aljasságra vetemedni.

3. Még egyszer hangsúlyozom, hogy a fuzióra vonatkozó ajánlatok a másik oldalról származnak, de a vezérek és névleg Apponyi volt az, aki azt megakadályozta, mert az ő képtelen, tulajdajtott („verrannt“) intenczióiba nem lehet beleegyezni.

4. Az új minisztériumra (Bánffy) igen kívánatos lenne, ha képes lenne konziliáns hangulatot állítani helyre az országban, úgy a parlamentben, mint főleg klerikális körökben. A magas klerikus különben igen okosan cselekszik, ennél kevésbbé lenne nehéz a helyes utat megtalálni, ha különösen báró Bánffy érteni fogja, hogy megfelelő és finom módon járjon el. Veszedelmek csak a polgári ruhában settenkedő és kísértő klerikálisok.

5. A rákfene különben magában a mi magyar társadalmunkban van. A viszonyok majdnem elviselhetlenek lesznek. Mindentütt személyes hiúság, kölesönös gyanúsítás, érdekhajászat és gorombaság. Az orvosszert először maguknál az emberek-nél kellene megteremteni, mert amint a dolgok ma állnak, a királynak alig van bátorsága, valakivel beszélni; többé nem tudja az ember, kiben bizzék. Az utolsó években sok megváltozott: kvantitatív még megvannak az emberek, de kvalitatív csak rendkívül kis mértékben.

6. Sürgős szükség, hogy a 67-i kiegyezés alapján állók egyesüljenek, de a 67-i kiegyezésből egy jotát sem lehet feladni és Ő Felsége semmi esetre sem fog beleegyezni az ugynevezett nemzeti aspirációkba. A közeledést a fuzióhoz az ellenzék vezette be, de a vezérek nem akarják, s amit akarnak, az neveléses. Ő Felsége méltányolja, hogy a szabadelvű párt mervev és szilárdan ragaszkodik elvéhez és a szabadelvű pártnak is megtagadná a szanckeziót oly transzanckeziótól, mely ama törvények meglazításához vezetne, melyek a monarchia két állama közt a viszonyt szabályozzák. Első sorban oda kell hatni, hogy a parlamentben politikailag tisztességes hang uralkodjék és hogy ott európai nivón tanácskozzanak és tárgyaljanak. — — —

Ami azon időponttól fogva, amikor e direktívák adtak, tényleg történt, csak emeli azok értékét és az államférfi bölcseség és előrelátás legmagasabb ormán láttatja Pápay Istvánt.

A kaszinó közgyűlése.

Az ujonan alakult kaszinó f. hó 10-én, vasárnap d. u. 4 órakor tartotta meg első rendes közgyűlését a kaszinó helyiségeinek nagytermében. Zeyk Dániel főispán az ülést délután fél 5 órakor megnyitván, üdvözlő a nagy számban megjelent kaszinói tagokat és bejelenti, hogy a belügyminiszter a volt két külön kaszinó alapszabályai alapján módosított alapszabályokat jóváhagyta s így a megalakult új kaszinó első közgyűlésének legfontosabb tárgyát a kaszinó választmányának és tisztí karának megválasztása képezi, felhívja tehát a közgyűlést a választások megejtésére. Csató János kir. tanácsos, alispán szólalt fel ezután, az elnöki tiszt elfogadására a közgyűlés általános helyeslése

között Zeyk Dániel főispánt kérve föl, egyben a választmány és tisztségi helyek betöltésére nézve is indítványt tevén.

Ennek következeseképp a közgyűlés meg-ejti a választást és a tisztí állásokra elnöknek Zeyk Dániel főispánt, aieknököknek Török Dánielt és Medgyes Balintot, igazgatónak Kovács Gyulat, jegyzőnek dr. Farnos Árpádot, könyvtárnoknak Lázár Istvánt, gazdának Luka Albertet, ügyésznek dr. Jeney Eleket, pénztárnoknak Fogarasy Bélát választja meg egyhangulag.

Választmányi tagokká lettek: Albert Iván, br. Bánffy Kazimir, Elekes Károly, Fogarasy Albert, Nagy Lajos, Szalánczy Lőrincz, Szilágyi Gyula, Zeyk Kálmán, Varó Ferencz, Bocz József, Deli Ödön, Eröss István, Gáspár János, Eröss János, Lucze Sámuel, Reinbold Oliver, dr. Magyar Károly, Müller Mihály, Szilágyi Farkas, Török Bertalan, dr. Winkler Albert.

A választás eredményének kihirdetése után az elnök előterjesztést tesz a könyvtári teendőkkal megbízott könyvtárnok munkájának könnyítésére 2 segéd-könyvtári állás szervezése és betöltésére nézve. A közgyűlés az ekként szervezett két segéd-könyvtári állásra nyomban megválasztja Bodrogi Jánost és Székelyhidú Ödönt. Ezután a közgyűlés az elnök indítványára határozatilag kimondja, miszerint a volt két kaszinó számadásainak egyesítésére, a volt kaszinó ingóságainak közös leltározására egy — Kovács Gyula igazgató, dr. Farnos Árpád jegyző, Fogarasy Béla pénztárnok és Horváth Miklós közgyűlési kiküldöttről álló — bizottságot küld ki a munkálatok eszközzésére. A költségvetés megállapítását a közgyűlés a választmányra bízta, mely azt aztán jóváhagyás czéljából annak idején a közgyűlésnek fogja beterjeszteni. Folytatólag a rendes tagok évi tagdíját 5 frtban, a rendkívüli tagokét 3 frtban állapította meg, intézkedést tevén az ideiglenes tagok díjára nézve is, kik egy koronát tartoznak fizetni. A tárgysorozat utolsó pontjaképp a közgyűlés a kaszinóba megrendelendő lapok névjegyzékét állapította meg, többek hozzászólása után a következő lapok megrendelését határozván el: Nemzet, Egyetértés, Pesti Hírlap, Nemzeti Ujság, Pesti Napló, Budapesti Hírlap, Fővárosi Lapok, Magyar Hírlap, Hazánk, Magyar Ujság, Ellenzék, Kolozsvár, Közérdek, Gyulafehérvári Hírlap, Gyulafehérvári Közélet, Közművelődés, Pester Lloyd, Ungaria, Unirea, Vasárnapi Ujság, Uj Idők, Borsszem Jankó, Bolond Istók, Kakas Márton, Üstökös, Fliegende Blätter, Politikai Heti-szemle, Illustrierte Zeitung, Erdélyi Gazda, Borászati Lapok.

Az erre vonatkozó határozat enuncziálása után az elnök bejelenti, miszerint Molnár Gyula kaszinói tag 18 kötet szépirodalmi művet ajándékozott a kaszinónak, mit a közgyűlés köszönettel vesz tudomásul.

A közgyűlés berekesztése előtt Csató János alispán, mint Nagy-Enyed város és e vármegye régi lakója, örömmel ad kifejezést, hogy jelen lehet a két régi kaszinóból egyesült ezen új kaszinónak első ülésén és konstatálhatja, hogy az új helyiségbe visszatért a régi barátságos egyetértés, s ujonlag is együtt tömörülve láthatja Nagy-Enyed város intelligens közönségét. Indítványozza tehát, hogy a kaszinó elnökének és azon férfiaknak fáradozásukért, melylyel a két kaszinót egyesítették, jegyzőkönyvileg szavaztassék köszönet. A közgyűlés ez indítványt egyhangulag elfogadja, mire az elnök

a közgyűlést a tagok zajos éljezése között rekeszti be. A közgyűlés után a választmány tartott rövid ülést, melyen több folyó ügyet intéztek el.

A Bethlen-szobor-alap megteremtésére rendezett tánczestély.

Egy nagy és magasztos célra rendezett szép kis multság volt a folyó hó 9-én megtartott tánczestély, melylyel Carneval megkezdte uralkodását a régi városháza ez alkalomra kitűnő csinnal díszített termeiben. Mint multság jól sikerült volt, de fájdalom, a cél tekintetében elmaradt azon mérték mögött, melyet a lelkes rendezőség elérni vágyott.

Milyen szép volna Bethlen Gábor fejedelemnek egy hozzá illő szobra Enyeden, hol legnagyobb alapítványa, nagyságának legszembetűnőbb emléke van.

A lelkes fiatalság elképzelte a szobrot talán a kollégium és városháza előtti téren festői magyar díszben; egyik kezében buzogányt tartja nyugodtan, míg a másikkal áldólag int a főiskola felé.

Elképzelte, hogy csak egy jel, egy kiáltás kell, a figyelmét felhívni annak a sok ezernek, kik tudják, hogy ki volt a fejedelem a magyarságnak és a református egyháznak, kik talán fiai voltak egykor az Alma Maternek.

Szépén és még szebben is lehetne e gondolatot tovább fűzni, de már ennyi is elég, hogy kitűnjék a jelen voltak névsorának rövidsége.

Hanem azt a kicsi előkelő társaságot látni kellett volna.

Mert minden megvolt, mi egy tánczestély jó sikerének feltétele.

Szép leányok aranyos jókedvvel. Fáradhatatlan rendezőség, kitűnő, versenyen kívüli cigányzene és kellő tér a gratissus tánczfordulatok kifejtéséhez.

A jelen voltak névsora: Bihari Istvánné, Dömök Erzsébet, özv. Fekete Gyuláné, Folyovich Sándorné, Lázár Adolfné, özv. Lóte Lajosné, Medgyes Erzsé, Mórógyi Istvánné, Müller Mihályné, Reinbold Olivérné, Szász Józsefné, Szilágyi Farkasné, Tokos Sándorné, Tóth Miklósné, Váró Ferenczné, Vincze Dánielné, — Bihari Jolán, Fekete Rózika, Folyovich Annuska, Gyarmathy Bella, Gyarmathy Camilla, Hajdu Erzsé, Kovács Irma, Lázár Irén, Lóte Pirooska, Lóte Melinda, Mórógyi Margit, Müller Irén, Reinbold Klotild, Reinbold Ella, Szilágyi Gizi, Tokos Margit, Tóth Irén, Váró Jolán, Vincze Ara, Wittner Katinka.

A multság alkalmából minden esetre az alap is fog kapni, de bizonyára még sokáig marad üresen a hely, ahol a fejedelem szobra a legjobb helyen volna.

R.

Gazdasági egyesületek szövetsége.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ e tárgyban a következő figyelemre méltó átiratot intézte az Orsz. Magyar Gazdasági Egylet felé:

2314. l. 207. sz. 1896 Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ Méltóságos Elnökségének. Köztelek. Folyó évi november 16-án érkezett átiratára, melylyel a gazdasági egyesületek országos szövetségének legújabb kiadásu tervezetét megküldeni szives volt, valamint 2157. sz. ez évi november 26-án kelt értesítésére — egyletünk de-

cember 6-iki választmányi ülésének határozata folytán és megbízásából — a következőkben válaszolunk:

Örömmel vettük tudomásul, hogy az „O. M. G. E.“ a IV. orsz. gazdakongresszus határozata folytán, sőt még annak kívánalmain túl is menve: az ott „elhangzott óhajok és szerzett tapasztalatok alapján“ átdolgozta és olyan alakba öntötte a gazdasági egyesületek országos szövetségének — ezuttal másodsorú átdomított — alapszabálytervezetét, mely a társegyesületek hozzájárulását most már remélhetőbbé teszi és készséggel jelentjük ki, hogy — amennyiben azon kívánalmaink, módosításaink, melyeket velünk együtt több hazai egyesület magáévátte és figyelembe veendőnek nyilvánított, vagy nyilvánítani fog, a december 13-án tartandó alakuló ülésen, az alakulandó szövetség érdekében, tényleg érvényre jutnának — a szövetségbe egyesületünk is be fog lépni.

Ezuttal tisztelettel bejelentjük, hogy a december 13-iki ülésen egyletünk képviselőiben Hegedűs Sándor, Jakab László, br. Jósika Gábor ig. vál. tagok és Tokaji László egyl. titkár fognak megjelenni.

Előzőleg azonban szükségesnek látta igazgatóválasztmányunk azt, hogy egyletünknek kezdettől óta elfoglalt álláspontja a legújabb tervezet megküldése alkalmából is ujlag bemutatassék a következőkben:

Az „E. G. E.“ azon kívánalmaihoz, melyeket legutóbb „hat pont“ alakjában juttatott kifejezésre — feltétlenül ragaszkodik.

E hat pontból — szerintünk — még a következők volnának megvalósítandók:

a) A szövetség alapszabályaiban annak célja, hatásköre és eszközei a 3. pont értelmében részletesen és tisztán határozottan meg, mert csupán azzal a céllal, amely a megküldött tervezet 2. §-ában most lakonikus rövidséggel definiálva van, hogy t. i. „a szövetség célja az ország egyesületeit és szövetségüket egy szövetséggé tömöríteni,“ egy olyan intézmény, mely első rangú országos kérdésekben akar ponderálni, szerintünk meg nem indulhat.

b) A 4. pont második mondata szerint: a szövetségi nagygyűlésen a tagegyesületek egy-egy felküldött képviselővel is gyakorolhassák az őket megillető szavazati jogot.

c) A hatodik pont szerinti választott végrehajtó bizottság eszméjét nem ejtheti el egyletünk azért, mert nem léphet be olyan szövetségbe, melynek végrehajtó bizottságát egy szövetségi tag egyedül választja.

Ezeknek szem előtt tartásával tehát a megküldött alapszabálytervezeten a következő módosítások volnának eszközözlendők:

a) A 2. §-ban részletesen körülírandók: a szövetség célja, hatásköre és eszközei.

b) A 4. §-ból kihagyandó az a mondat, mely a szövetségbe belépő egyleteket az „O. M. G. E.“ tagjaivá lenni is kötelezi.

c) A 6. §. második mondatának kiegészítésül folytatásképp beveendő: „... azonban a tagegyesületek az őket megillető votumikat kevesebb kiküldöttel is gyakorolhatják.“

d) A 7. §. egészen törölnendő.

e) A 8. §-ban az „O. M. G. E. igazgató választmány“ helyett a „szövetség végrehajtó bizottsága“ teendő.

f) A 9. §. utolsó mondatában szintén az előbbi változtatás eszközözlendő.

g) A 16. §. első mondatában az „O. M. G. E.“ helyett a „szövetség“ teendő, mert hisz a Köztelek a szövetségnek is hivatalos lapja lenne.

h) A 25. §. helyett felveendő: „A szövetség 36 tagu végrehajtó bizottságát évről-évre a nagygyűlés választja.“

i) A „Független“ 5. §-a — mint felesleges — egészen törölnendő.

Ezen módosítások elfogadása esetén kiküldöttünk fel vannak hatalmazva arra, hogy a 13-iki alakuló gyűlésen egyletünknek a szövetségbe való lépését bejelentsek. Kolozsvár, 1896. december hó 7-én. Hazafiás tisztelettel: Szabó József, egyl. elnök. Tokaji László, egyl. titkár.

Vegyes hírek.

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai száma közli előfizetési felhívásunkat. Mídon e helyen is felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét és kérjük jövőre is szíves pártfogását, kötelességünknek ismerjük ezuttal is kijelenteni, miszerint jövőben is első és fő kötelességünk leendő az elvállalt feladatnak hiven megfelelni. Munkatársaink a régiak és ezek száma a folyó évben is még szaporodott, mert mindig egyik kiváló gondoskodásunkat képezte, hogy lapunk minden egyes rovata szakképzett író által láttassék el. Rendes dolgozóitársaink: dr. Ebergényi Sándor, Lázár István, Horváth Miklós, dr. Farnos Árpád, Székelyhidu Viktor, Balogh Ferencz, Pakots Ferencz és Székelyhidu Ödön. Időközönként Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Gáspár János, br. Kemény Endre, Kis Pál, Lengyel György, dr. Nagy Károly, Szabó Jenő, Szabó Gyula, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, dr. Werner Gyula kiváló tollából nyerünk közleményeket. Tudósítók — mint eddig is — mindig a leglelküimeretesebben és leghívebben fognak értesíteni mindazokról, mik a vármegye területén történnek és olvasóinkat érdeklik. A Budapesten a kiváló hírlapíró Lichtenstein József szerkesztésében megjelenő „Pester Correspondenz“ című könyvatos lappal fennálló viszonyunk pedig lehetőségessé teszi nekünk, hogy az összes vidéki lapokat megelőzve a fontosabb politikai mozzanatokkal azonnal közölhesük Egyik szerkesztőnk országgyűlési képviselő is lévén, a legérdekesebb budapesti híreket távirat útján fogja közölni lapunkkal. Magunk részéről tehát mindent megteendünk, hogy t. olvasóink igényeit kielégítsük, de viszont fáradozásainkat csak úgy koronázzandja siker, ha ebben olvasó közönségünk kellő mérvbeni pártolását megszerezhetjük, miért is ujlag is tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

— **Uj főpap.** Mint nekünk Budapest-ről sürgönyzik, Majláth Gusztáv grófot, komáromi helyettes plébánost, a szerencsétlenül járt országbíró fiát, sum iure successionis Lönhart Ferencz erdélyi püspök mellé segédpüspökké nevezték ki. A processus informativus tegnap ment végbe a bécsi nunciaturán.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bagosi Filoménát a ma-

ros-csucs kissolyom tóvá, ille

— **Ki**

ügyi m. l. les tanú népiskola

— **At**

nyai jár a m. kir. járásbíró

— **Uj**

miniszter bardi any gazdatiszt

Fima Ala pedig Vrd és valamé tésével is

— **Al**

16-án a megtartau tása célj

lehető, ig díszleni, mert a re

átvette, mellékhely pedig, mel

akar, dísz karzatot, vóban jelz

— **Fille**

tanulókat pénztára j a meghívó detni.

— **A n**

évi január nagy siker latságot re

ságra a kó óhajta a t élvezetes e

— **Pest**

pezde IV. Pesta loz egyik szű

den tekint rendezte

1/211 órako ifjuságnak

következő v összes ifju kísérte Fül

Tartotta Si lékbeszéd P

Bodor Kálm 4. Óda (Sza István IV. Énekelte a

nári kar a lyért az ifj és lelkesen

— **Az a**

salgókör helyiségeben számu jelen

des közgyű elnöke tek

tióval teljes fonáln — Kien kon mi mag

s csak öss oldhatjuk m szerezhetünk

ságnak. A és üdvös org ez olvasó

ros-csucs-koppándi, Bauman Hermin pedig a kassolymosi állami elemi népiskolához tanítóvá, illetve tanítónőkké nevezte ki.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Benke Dezső okleveles tanítót az abrudbányai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Kocsis Endre abrudbányai járásbírói aljegyzőt, saját kérésére, a m. kir. igazságügyi miniszter ur a titeli járásbíróhoz hasonló minőségben áthelyezte.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter Alsófehér vármegyében a csombordi anyakönyvi kerületbe Boér Károly gazdatisztet anyakönyvvezetővé, helyettesé Fima Aladár magánzót, a veresgyházaiba pedig Vrányi Teofil segédjegyzőt nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével is megbizta.

— **Álarozos-bál.** A szombaton e hó 16-án a „Nemzeti szálló” nagy termében megtartandó álarozos-bál sikerének biztosítása céljából a rendezőség megtesz minden lehetőt, így: a terem épp oly ekesen fog díszleni, mint az ifjuság bája alkalmával, mert a rendezőség az előző bál díszleteit átvette, fűtve lesz a folyosó és az összes mellékhelyiségek; a közönség azon részének pedig, mely a tánczoló közegyeülési nem akar, díszesen berendezte és fentartotta a karzatot, melyre jegyek 40 kr-ért a meghívóban jelzett helyeken kaphatók.

— **Fillérestély.** A nagyenyedi „Szegény tanulókat segélyező kör” e hó 23-án saját pénztára javára fillérestélyt rendez, melyre a meghívók már a napokban ki fognak küldeni.

— **A nagyenyedi ipartestület** folyó évi január hó 30-án saját pénztára javára nagy sikerrel kecsegtető zártkörű táncmulatságot rendez. Amint értesülünk, e mulatságra a kolozsvári m. kir. honvéd-zenekart ohajtja a testület megnyerni. Hiszünk, hogy elvezetes estélynek nézünk elébe.

— **Pestalozzi-ünnepély.** A tanítóképezde IV. éves hallgatói a híres paedagogus, Pestalozzi Henrik János százötvenedik születési évfordulója alkalmából minden tekintetben sikerült emlék-ünnepélyt rendeztek kedden, január hó 12-én d. e. 1/211 órák a tanári karnak és a képezdei ifjuságnak jelenlétében. Az ünnepély sora a következő volt: 1. Ének: a XC. zsoltár, az összes ifjuság által előadva; harmoniumon kísérte Fülöp Sándor IV. éves jelölt. 2. Ima. Tartotta Simon Ferencz IV. éves t. j. 3. Emlékbeszéd Pestalozzi felett; írta és felolvasta Bodor Kálmán IV. éves tan. jel., önk. elnök. 4. Óda (Szabó Jenőtől). Szavaltta Rozsondai István IV. éves. 5. Ének (Ima, Major Gy.). Énekelte a IV. év. dalkara. A jelenvolt tanári kar a fényesen sikerült emlék-ünnepélyért az ifjuságnak elismerését fejezte ki és lelkesen megéljenezte.

— **Az abrudbányai olvasó- és társalgókör** f. h. 10-én d. u. 7/4 órák a kör helyiségében — a tagoknak csaknem teljes számu jelenlétében — tartotta meg évi rendes közgyűlését. A gyűlést a kör érdemes elnöke tek. Boér Béla polgm. hazafias intencióval teljes beszéddel nyitotta meg. Beszédje fonalán kiemelte, hogy ez exponált vidéken mi magyarok egymásra vagyunk utalva, s csak összhangzó együttműködés által oldhatjuk meg hazafias kötelességeinket, s szerezhünk tekintélyt e maroknyi magyarságnak. A cél elérésére egy ily alkalmas és üdvös organumnak tekintti — ugymond — ez olvasó- és társalgókört; s éppen ezért

igen ohajtáná, ha e városnak minden nemesen gondolkozó polgára megértene a kör intencióját és minél tömegesebben lépnének be annak tagjai sorába. Az eljenzessel fogadott buzdító beszéd után a folyó ügyek tárgyalattak. Majd a különféle bizottságok, u. m.: a számadást vizsgáló és jkönyvet hitelesítő bizottságok választattak meg. Ezután a Zsigmond F. eltávozásával megüresedett jegyzői állás Zahumenszky J. ig. tanító személyében egyhangú felkiáltás után töltetett be. Ezt követte a gavallér elnöknek széles körben ismert szívésségéből az áldomás és a ropogós cigányzene. A kör tagjai a késő esti órákban oszlottak szét.

— **A „Hazai általános biztosító társaság”** Gyulafehérvárott a Zsákó-féle házban főgynökséget állított fel; e hirt örömmel vettük, mert ismerve a társulat jó hírnevét, megfelelő tőkéjét és eddigi szolid és reális eljárását, remélni enged, hogy a többi külföldi versenytársulatokat kiszorítja, s mint teljesen magyar részvényeken nyugvó intézet méltó helyét fogja elfoglalni. A gyulafehérvári főgynökség élén Hillinger Arthur áll.

— **Mátyás király és az önálló nemzeti egyház.** Most, hogy fölmerült az az eszme, hogy a görög katolikusok az esetben, ha a pápa a magyar liturgiát nem engedélyezi, felbontják a szentszékkel az uniót és önálló egyházat szerveznek, érdekes fömlíteni Mátyás királynak a pápához intézett üzenetét. Mátyás üzenete ez volt: Ha Róma nem enged, a kettős keresztből hármast keresztet csinál és magyar nemzeti katolikus egyházat alapít. Tudvalevőleg az egyszerű kereszt a püspöki, a kettős kereszt az apostoli királyi s a hármast kereszt a pápai jelvény. Mátyás király akkori üzenetével azt akarta kifejezni, hogy ő önelhatározásából is képes egyházat szervezni s ez esetben az egyházi téren való jogai azonosak lesznek a papáival.

— **Vértesi Arnoldtól,** a legtermékenyebb magyar novelláírótól újabb két kötetes regény jelent meg az Athenaeum Olvasótárában „Az ugaros-karádi közbirtokosság” cím alatt. A magyar irodalomban talán senki sincs, aki a magyar társadalmi életet és az ugynevezett gentry-osztály életviszonyait oly éles szemmel megfigyelte és ez alapon oly híven leírta, tudná, mint éppen Vértesi Arnold. Ehhez „Az ugaros-karádi közbirtokosság” című regényéhez is ebből a kimeríthetetlen forrásból meríti tárgyát és egy rendkívüli érdekes mese keretében azokat a tősgyökeres, jó magyaros ur alakokat rajzolja élénk, kikre rögtön ráismerünk a vidéki életből, a főváros szalonjából, hol jövedelmeiket, néha táján azonfelül, szokták elkölteni. Ezek a kipsztíthatlan magyar típusok, még némely kirívó fogyasztásaik és ferdeségeik mellett is, oly vonzó, rokonszevesek, és Vértesi Arnold valóságos legkedvesebb fiukat válogatta ki közülök és rendkívüli találó jellemzéssel állítja élénk. Az eredeti regény tárgyának, meséjének és annak a keretnek megfelelőleg, melyben ez az életből ellesett epizod mozog, megfelel a stílus is, mely a magyaros izlés és zamatos magyarság üde bájával hat az olvasóra. Vértésinek ez a regénye kétségkívül egyik keresett olvasmánya lesz a múlt magyar közönségnek, amelynek igényeit akarja éppen kielégíteni az „Athenaeum olvasótára.” A regény ára két kötetbe kötve 1 ft.

Meteorológiai jelentés jan. 10-től jan. 13-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7	7	69.4	-3.0	N ₁	10 *	ny.	
10	2	68.3	-0.5	—	9	—	-0.0 - 3.0
	9	68.3	-0.8	—	10 *	1.0	
11	7	67.4	-0.6	NW ₂	8	—	
	2	66.1	+2.3	N ₂	3	—	+2.7 - 1.0
	9	66.1	+0.6	NW ₁	6	—	
	7	65.0	+0.5	NW ₂	9	—	
12	2	63.7	+5.1	NW ₂	9	—	+5.4 +0.3
	9	63.2	+3.0	NW ₂	10 *	1.0	
	7	62.0	+1.4	NW ₁	3	—	
13	2			—	—	—	
	9			—	—	—	

Kilátás: Enyhe esős, később süllyedő hő mellett havazás valószínű.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C°. fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1-10-ig. Borulat foka = 1-10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, ▽ = dara.

Apróságok.

Az örült.

Egy tébolydából kiszabadult örült a templomba tévedt be és ott meghuzta magát az orgona mögött. Szent mise kezdődvén, a kántor énekbe kezd, mire az egész templom utána énekelt.

Az örült erre pofon veri a kántort.

— Te bitang! ordítja el magát — ha te nem kezded, a többiek nem csinálnak lármát.

Mit árulnak?

Mit árulnak itt? — kérde egy falusi földmives betoppánva egy bolthelyiségű ügyvédi irodába, melyben az ügyvéd és írónoka dolgozik, mire ez utóbbi felelt:

— Számárfejeket!

— No akkor annak nagy kelete lehet, mert már csak kettőt látok — mond a földmives és sarkon fordulva becsukta a boltajtót.

Iskolában.

Az első emberről beszélt tanítványainak a hitoktató, ki végül azt a kérdést tette föl:

— Ki tudná megmondani, ki volt Ádám?

Mély csend lett a kérdésre.

— Nos senki sem tudja?

Bátorságot vett erre egy kis nebuló és felkiált:

— A mi szomszédunk, de már — meghalt.

Az ügyvéd és fele.

Ügyvéd: Nos, átadta számláját a vádlottnak?

— Fé! Igen.

— S az mit mondott?

— Hogy menjek a pokolba.

— S ön mit tett?

— Engedtem neki és eljöttem ide.

Nagyási hóbert.

I. napidijas: Alighanem elrontottam a gyomromat.

II. napidijas: Ugyan ne henczegjen.

Miért ült otthon?

Kapczabetyárok akartak betörni a falusi jegyzőhöz. Mire ez egész nyugodtan mondá nekik:

Marhák! Hogy jöhettek ti én hozzám ide. Hiszen rég tudhatjátok már, hogy ha pénzem van nem ülök itthon, de a korcsmában iszom.

Irodalom.**Uj diszmunka!**

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kiadásában a Székelyföldről egy páratlan szép diszmunka jelent meg Hankó Vilmos dr. tollából. A munkát 115 szebbnél-szebb eredeti rajz díszíti. A nagy alakú 22 ives mű ára nem tagoknak füzve 3 frt 50 kr, díszkötésben 5 frt, tagoknak füzve 2 frt 50 kr, díszkötésben 4 frt. Megrendelhető az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület titkári hivatalában Kolozsvárt, (Jókai-u II. sz.) A mű czéljáról és tartalmáról a következő előszó tájékoztat:

A keleti Kárpátok tövében, égető bércek alján, él egy maroknyi, tősgyökeres magyar nép; szorgalmas, értelmes, ügyes, utánozhatlan művészhajlék, századok óta bástyája Magyarországnak, mentővére az erdélyrészi magyarságnak, e mellett erős, mint az a szikla-láncolat, mely festői szép völgyeit, aranykalásos rónáit köríti. A nép: a székely nép, földje: a Székelyföld. A természetalkotta éles határok között ősi eredetiségében megmaradt népszokások, sajátságok, nyelv, viselet a székelyben egy a magyartól sokban eltérő, annál ősibb nép-típus, a földben egy kis külön ország benyomását teszi az emberre. A méhkas azonban megtelt. A földművelés már nem elég a népesedési proceszus tovább vitelére. Rajok tödülnek ki keletre, délre és nyugatra. A szegény nép keletre és délre megy: Oláhországba, hogy kenyeret keressen magának és családjának. Itt azután jó részben vagy elzüllik, vagy elnemzetlenednek. Az iskolázott székelyből pap, tanító, vagy hivatalnok lesz, más megyében alapítója sok jó magyar családnak. A turista-évszak beálltával a turista-sereg fölkerelkedik s a választott irányhoz képet Svájcot, Tirolt, Stájerországot úgy szőlővén ellepi. A megszálló idegenek azután a kínálva-kínált élvezetek fejében a lakosokat a szó szoros értelmében kintartják; a lakosok az ezernyi-ezer idegenek költelezésén nemcsak élnek, hanem gyarapodnak is. A Székelyföld épp ilyen tárgya lehetne, az érdeklődésnek, mert — bár hegyei nem nyulnak fel az örök hó világáig — épp olyan szép és érdekes, mint azok. A székelyek az idegeneknek kiszolgálása, a természeti kincsek kiaknázása révén éppen olyan állandó jövedelemhez juthatnának, mint a svájci, tiroli és stájerországi lakosok. Ennek azonban szükségképpen való feltétele volna a Székelyföld megismertetése és megismerése. A tavasz nyíltával mozdulni kezdő emberáradat arra tart, amerre érdekes látivaló kínálkozik. A turistákkal — s első sorban a magyar turistákkal — meg kell ismertetni a Székelyföldet. Az első ilyen irányu lépést a Székelyföld megismertetésére az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület tette, midőn elhatározta, hogy a millennium emlékére „Székelyföld“ cím alatt diszmunkát ad ki, melyben a Székelyföldet bemutatja szóban és képekben a magyar közönségnek. A munka megírásával Hankó Vilmos doktort, egyesületünk választmányi tagját, a Székelyföld alapos ismerőjét bíztuk meg, ki

a legjobb tehetségét s teljes munkaerejét vetette latba, hogy munkáját élvezetes olvasókönyvvé, minden művelt magyar embernek, öregnek és fiatalnak élvezetes olvasmányává tegye. Elkészült a könyv; a szerző részéről nagy fáradságnak, verejtékes munkának, az Egyesület részéről nagy anyagi áldozatnak a gyümölcse. Örömmel lépünk vele a nyilvánosság elé, hadd ismerje meg belőle a természetkedvelő magyar közönség a Székelyföldet: Csik-, Haromszék-, Maros-Torda- és Udvarhelyvármegyének földjét, azt a földet, mely egyesíti magában minden ország táj- és természeti szépségeit, ismerje meg ásványait, kőzeteit, rendkívül érdekes flóráját, faunáját, bányászatait, természeti ritkaságait, melyek közül egyik-másik valóságos Isten csodája: csoda, mint tünemény; csoda, mint látvány; ismerje meg beláthatatlan őserdeit és mindazt, mit az őserdők magukban rejtnek, kincseket erő, csodatevő ásványvizeit, furdóit, hófehér márványhegyeit, havasvilágát stb. A munka népszerű természettudományi munka, a tudományos munkák száraz, csak a szakemberek által megemészethető előadása nélkül. Ami az anyagba életet önt, az a tárgyalás módja, mely a föld mellett megismerteti annak lakóit is, életében, szokásaiban, foglalkozásában. A székelyekben a tipikus magyar szellem őseredeje szól felénk; a Székelyföldben egy még nem is sejtett világ csodás tündérvilág tárul fel előttünk. Mind a kettő hivatva van megtermékenyíteni a magyar elmét, hogy teremjen magyar erkölcsöt, hogy teremtsen magyar műveket. A leírásokat az ő művészi alkotásai, az illusztrációk sokasága egészítik ki. Midőn a munkát — a magyar könnynyomatás eme remekét — utjára bocsátjuk, kívánságunk csak az, hogy a leírás és képek vágyat keltsenek az olvasó magyar közönségben a Székelyföldnek és lakóinak megismerésére. A megismerés során épül fel majd a csatorna, mely a kereskedés, ipar ezentrumaiban összegyűlt százezreket az ország eme részébe vezeti; ekkor a Kárpátok hús szellője nem fog onnét többet bús sóhajt hozni, hanem igen, az ipartelepek gépeinek zakatoló, az iparvasutak robogó zaját, meg az öröm és szabadság dalának vidám hangjait.

Kolozsvárt, 1896. nov. 12-én. Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület választmánya nevében: Gróf Bethlen Bálint elnök, br. Feilitzsch Arthur társelnök, Radnóti Dezső főtitkár.

Közgazdaság.**Az uj borok kezelése.**

Mikor fejtük le az uj bort először és másodszor? A házastás. A töltögetés.

Sokan azt hiszik, hogy mentől tovább hagyják az uj bort a seprőjében, annál zamatosabb lesz; ez azonban alapos tévedés.

A seprő ugyanis részben elhalt, részben még élő erjesztő gombákból áll, mely utóbbiak azért nem működnek, mert a borban már nincs cukor, vagy ha van is még cukor jelen, annyira szeszese a bor, hogy életműködésüket nem folytathatják. Az erjesztő gomba tudniillik olyan folyadékban, mely 14% szesznel többet tartalmaz, már nem működik. Van ezenkívül a seprőben fehérje, mely az oxidáció folytán lecsapódott, továbbá többféle idegen, nem borba való, a bor megtörését, megromlását okozó és tisztulást akadályozó anyag.

Ha a főerjedésen átment bort nem fejtjük le, hanem az elmondott mindenféle anyagot tartalmazó seprőn hagyjuk, a seprő részecskéi a légnyomás változásával, de leginkább maguktól is felfelé szállingóznak s a bort megromtják, megtörésre és egyéb betegségre hajlandóvá teszik.

Világos tehát, hogy az uj bort, mihelyt a zajos erjedésen átment, habár még nem is tökéletesen tiszta, de megcsillapodott, azonnal le kell fejtetni.

Az így lefejtett uj bor még nem derült, nincs tükre. Ennek az az oka, hogy még igen sok oda nem való anyag uszkál benne melyek csakis a levegő oxigénjával való érintkezés — vagyis oxidáció útján tünnek el. Az oxidálódott anyagok súlyosabbá lévén, leülepednek a hordó fenekére.

Ezért az uj bor lefejtésénél arra kell törekednünk, hogy minél inkább érintkezzék az a levegővel, illetőleg annak oxigénjával, mely czélból nem zártan, fejtőgéppel, hanem nyíltan, sajtárral kell fejtetni. Hogy ez a szabály minél jobban érvényesüljön, sokan — egész helyesen — a csapon kifolyó bort előbb kármentőbe eresztik és onnan merítetik sajtárral.

Ahány hordó uj borunk van, rendszeren annyifele is szokott lenni. Mert más az a must, ami az alig zuzott szőlőből magától csurog, más a kitaposott szőlő mustja, más a sajtó alul, a sajtolás elején és a sajtolás végén kicsurgó must. Ezért már a borkezelés elején, az uj borok lefejtésénél, lehetőleg oda törekedjünk, hogy borunk egyöntetűvé váljék.

Akinek van nagyobb, ugynevezett házastásra való hordója, a kiegyenlítést könnyen megcselekedheti úgy, hogy több hordó tartalmát a nagyba fejtí. Aki ilyen nagy hordóval nem rendelkezik, leghelyesebb, ha lefejtésnél egy hordóból kettőbe, háromba hordatja egyszerre a bort s ezenkívül, hogy még jobban keveredjék, két hordót út csapra s a két csapból egy hosszukás kármentőbe eresztí a bort s abból hordatja sajtárral.

Az uj bort tiszta, de nem kénezett hordóba kell fejtetni, mert a kén a további (utó-) erjedést meggátolja s a bor érését is késlelteti.

A lefejtett borok hordói feltöltögetendők ugyan, de az akonát nem szabad beverni mert a még mindig bugyborékoló szénsav bajt csinál. Ennél még jobb az ugynevezett Nessler-féle kaucsukgyűrűs akonák alkalmazása. Ezek az akonák át vannak furva és a furás külsejét kaucsukgyűrű fedí, mely csak kifelé nyílik; ezért a szénsavat a hordóból kieresztí, de a levegőt visszatartja. Van használatban erre a célra olyan akona is, melynek furása vattával van megtöltve. A vatta ugyan a levegőben uszkáló gomba-csírákat visszatartja, illetőleg felfogja, de a levegőt beleeresztí a hordóba, ezért nem olyan tökéletes, mint a Nessler-féle akona.

A még mindig elszálló szénsav miatt az ujbor gyorsan apaszt, ezért gyakran kell töltögetni.

Az uj borok második fejtésének ideje akkor érkezik el, ha a bor már tiszta. Ez rendszeres kezelés mellett december—januárban szokott következni. Minthogy még ekkor meglehetősen sok idegen anyag van a borban, ekkor is nyíltan fejtendő és a kiegyenlítés fentebb mondott módját ekkor is alkalmazni kell.

Kénezésre a második fejtésnél sincs szükség.

A fejtés időt vála mint a l változásra megzavar magában nel maga zavaros, tól termés

dódt te ugy a ta Ausztriába földi forg hangulat átalános v mennyiség elegendők ménynele már is oly kereslet, ban, már csak az gyengébb lönösen sz szemű, sz külföldről

Lucze tek az a ott kinál termet

Takár kedőknél ségek az lönösen so ségü mag.

Balta változtatlan kiut Budapest Vöröshe Vöröshe Luczeru Luczeru

a követke (Ligustrum oxyacantha a búkkfa (Cornus m a nyugati tiszafa (Ta

gazdasági eltartásnak megpróbált ban, salicy ban, paraf ban, salicyl lakkal, sza mangánsav járások kö linnel, va tás. Csakh tojásnak s méfien izt legjobb a t körül venn főzések, e egy tüvel előtt.

szezfogy millió lako bort fogyasztó itert magu

A fejtéshez mindig állandó, nem szeles időt válasszunk, mert a bor seprője olyan, mint a barometer: a legkisebb légnyomás-változásra nyugtalanodni kezd s a bort megzavarja; de ha nem is teszi ezt, már magában véve az is elég kár, ha a rendesenél magasabba emelkedve, a lefejtésnél sok zavaros, seprős bort alkot, mely a színbor-tól természetesen külön töltendő.

Rombay Dezső.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön heti tudósítása.)

Vöröshere. (Lóhere.) Ama, most kitudódott tény folytán, hogy honi termésünk, úgy a tavalyi, mint az idej, nagy részben Ausztriába és külföldre lett szállítva, a bel-földi forgalomban mult héten igen élénk hangulat uralkodott, annál is inkább, mert általános vélemény szerint, a készletben levő mennyiségek, a szükségletre nem lesznek elegendők. Feltehető ez nemileg ama körülményeivel fogva is, hogy gazdáink részéről már is oly nagy az érdek, jobban mondva a kereslet, hogy hozzá foghatót, ezen időszakban, már évek óta nem tapasztaltunk. Nemcsak az elsőrendű, hanem a közepes és gyengébb minőségeknek ára is felment, különösen azonban az elsőrendű, illetve nagy-szemű, szépszíniű, mert ezen minőség iránt külföldről még folytán érdeklődnek.

Luczerna. Franciaországból megszüntek az ajánlatok, Olaszországból csak itt-ott kínálnak még valamit. Nálunk ami kevés termelt, ez idén már el van helyezve.

Takarmányrépa magának magkereskedőknél van már némi kereslete. A minőségek az idén igen elűtnek egymástól; különösen sok a megázott, gyenge csiraképes-ségű mag.

Baltaczim, búkköny, muharmag változatlan. Jegyzések nyersáruért 100 kilonkint Budapesten:

Vöröshere, tavalyi termés	37—41 frt.
Vöröshere, idej termés	45—52 "
Luczerna, tavalyi termés	40—45 "
Luczerna, idej termés	48—55 "

Élő sövények. Élő sövények gyanánt a következő cserjék ajánlatok: a fagyal (*Ligustrum vulgare*), a galagonya (*Crataegus oxyacantha*), a gyertyán (*Carpinus betulus*), a búkkfa (*Fagus silvatica*), a husos som (*Cornus mas*), a luczfenyő (*Abies excelsa*), a nyugati életfa (*Thuja occidentalis*) és a tiszafa (*Taxus baccata*.)

A tojások konzerválása. A neissei gazdasági teli szakiskola igazgatója a tojás-eltartásnak 20-féle módját próbálta ki; így megpróbálta a tojást sósvízben, papirosban, salicylsav- és glicerinnoldatban, korpában, paraffinnal, forró vízben, timsó-oldatban, salicylsavban, vízüveggel, collidiummal, lakkal, szalonnával, fahamuban, borsavval, mangánsavas kálival, eltartani s mindezen eljárások közül legjobbnak bizonyult a vazelinnel, vagy pedig a vízüveggel való eltartás. Csak hogy a vazelinrel való bekenése a tojásnak sokba kerül, a mézvízben kellemetlen íz és szagot kap a tojás s azért a legjobb a tojást eltartás céljából vízüveggel körül venni; az ilyen tojás könnyen elpattan főzéskor, ez ellen meg úgy segíthetünk, ha egy tüvel megfúrjuk a tojás héját főzés előtt.

Francoziaország 1895. évi bor- és szeszfogyasztása. Francoziaország 38 millió lakosa tavaly 42.743,566 hektoliter bort fogyasztott; és pedig 8.590,743 hektoliter maguk a termelők adómentesen (bol-

dog ország), 34.152,823 hektoliter fogyasztási adóval megterhelve. Almaborból (cidre) 17.495,780 hektoliter került fogyasztás alá; és jellemző, hogy ennek legnagyobb részét — 10.870,476 hektoliter — maguk a termelők ittak meg és adózás alá csak 6.725,304 hektoliter került belőle. A szeszfogyasztás 1.46,962 hektoliter volt; ennek már legnagyobb részét a kereskedelem vette szárnyaira, úgy, hogy 1.549,045 hektoliter fogtak adó alá. Ezekből látszik, hogy minden lakosra átlag 112 liter hor, 46 liter alma-bor és 4.32 liter szesz jut a tényleg elfogyasztott mennyiségből.

Hogyan becsülték meg a régiék a bort? Az egészség feltételeit a régiék nem ismerték ugyan olyan tudományos alapos-sággal, mint a mai generáció, de amirő tudták, hogy az emberi egészségnek hasznát, azt feltékenyebben őrizték, mint a mai emberek és az e téren való kihágásokat is szigorubbant büntették. Míg például a jelenkorban a legeslegutóbbi évekig a szervezetromboló műborokat szabadjára hagyták kimérni, sőt néhány előkelő kulturállamban még maig is hagyják, addig a régi törvények a hamisított bort kimérő korcsnárosokat halállal büntették. Ez kétségen kívül onnan származott, mert a tiszta bort igen nagy becsben részesítették. Visszamegy ez a jelenség egészen az ó-korba. Mert például az ó-kori Itáliában addig, míg a bor csekély mennyiségben állott rendelkezésre, csak a férfiaknak volt szabad belőle inniuk, mert nekik — mint harcosoknak — nagyobb szükségük volt a testi erőre, mint az asszonyoknak. Ezt olyan szigorúan vették, hogy az asszonyokat egyáltalán eltiltották a borivástól, sőt azt, amelyik férje tudta nélkül ivott ennek boraiból, halálra is ítélték. Ezt a szigorú törvényt csak akkor enyhítették, mikor a bortermelés jobban elterjedt és több bor kerülhetett fogyasztás alá.

Fölötte érdekesek azonban azok az adatok, melyek azt bizonyítják, hogy a jelen század elejéig számos helyen hatóságilag számitották „az élet nélkülözhetlen kellekei közé”. Így például Bordeauxban és környékén a francia forradalomig a tartozások fejében le nem foglalható tárgyak közé tartozott a család ruhája és a bor, mely saját évi fogyasztásra, tehát élelemre szolgált. Ez a rendelet, melyet III. Henrik angol király fia, Eduárd herceg külön megerősített, ezt mondja: „Nem foghatok le a polgároknak, feleségüknek, gyermekeiknek ruhái, sem pedig a házi fogyasztásra való bor. (Ne peuvent être saisis les vêtements des bourgeois etc., ni leur vin de consommation.)” Valahányszor francia vagy angol király (Bordeaux is egy ideig az angolok birtokában volt) a városon keresztül utazott (péld. VII. Károly és XI. Lajos, a templomban a feszületre és az evangéliumra ünnepélyesen esküt tett, hogy a bordeauxi borok privilégiumait szentül megtartja.

Piaci árak.

Nagy-Egyed, 1897. január 10.

Buza legjobb	1	véka	1—
" közepeszerű	"	"	—90
Kétszeres legjobb	"	"	—80
" közepeszerű	"	"	—75
Rozs legjobb	"	"	—70
" közepeszerű	"	"	—65
Zab legjobb	"	"	—50
" közepeszerű	"	"	—45
Kukorica (tengeri)	1	véka	—75
Burgonya	"	"	—85
Széna legjobb	egy szekér	"	6.—
Szilva legjobb	"	"	2.20

Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszú	3-50
Cserfa 1 " " " " " "	3—
Tölgyfa 1 " " " " " "	3—
Faszén kemény " " " " " "	egy hektoliter 150
Marhahús " " " " " "	1 kilogramm —36
Sertéshús " " " " " "	" " —44
Szalonna " " " " " "	" " 64—76
Dísznöszir " " " " " "	" " —75
Vöröshagyma " " " " " "	" " —10
Fokhagyma " " " " " "	" " —10

Csarnok.

Sztárai Mihály élete és irodalmi működése.

— Irodalomtörténeti esszé. —

Írta: Kiss Pál.

(Folytatás.)

2

Sztárai Mihály azonban nemcsak a szószékben, hanem az iskolában is küzdött a protestantizmus eszméinek, elveinek diadalra juttatása érdekében. — Ha ma felekezeteink egyházközségeinek közvetlen szomszédságában találjuk az iskolát, az egyház vezeményes ágát: úgy bizonyosan e kettő között összefüggő szerves kapcsolat sohasem volt intenzívebb, mint a hitújítás korszakában, midőn a papok szükség szerint egyuttal tanítók is voltak s a reformátorok egyben mint iskola-szervezők és alapítók is buzgólkodának. — Ezen következtetésünket számos példával igazolhatnók, de elég lesz csupán, a szeptesi és szász városokon kívül, a sárospataki, debreczeni, nagyvárad, kolozsvári, tolnai és sárvári magasabb rendű iskolákra hivatkoznunk, nem is említve a százával előállított elemi iskolákat, melyek mind reformátoraink hatása s főuraik és a reformált egyházak pártfogása alatt keletkeztek.

Sztárai életét és működését, adataink hiányában, egészen nem ismerhetjük. Ez lehet az oka, hogy róla, mint iskola-alapítóról, oly keveset tudunk, pedig bizonyosnak vehetjük, hogy rendkívüli reformátori működésében a szószék mellett az iskoláról sem feledkezett meg. — Tudós ismertetője, Szilády Áron, mint iskola-alapítóról csak egy helyütt emlékezik meg.* Perenyinek 1530-ra tehető áttérése után, mely nagyrészt Sztárainak tulajdonítható, 1531-ben kiürült a sárospataki klastrom, s helyen — írja Szilády — két önként kilépett barát, Kopácsi István és Sztárai Mihály (kik közül hol az egyiket, hol a másikat mondja a hagyomány utolsó pataki gárdiannak), egy trivialis iskola felállításával a mai kollégium alapját vetették meg. Kopácsi főgondját az iskolára, Sztárai az igehirdetésre fordította. — Ha szó szerint fogadjuk is el Szilády ezen megjegyzését, mégis hinnünk kell, hogy Sztárai az iskolával személyes érintkezésben állott s talán kezdetben Kopácsival a tanításban is osztozkodott, mint azt a korán elhalt fiatal tudós, Nagy Sándor is véli Sztárai életéről szóló általánosan ismert nagybecsű dolgozatában.** Ugyanő, Skaricza Maté hitelt érdemlő adatain indulva, illetőleg Toldy véleményéhez csatlakozva, azt hiszi, hogy irónk 1552-ben és 1553-ban a gyulai iskolában tanítói tisztet viselt Szegedi Kis Istvánnal együtt, s innen ment Tolnára lelkesnek 1553—1558-ig.

A felhozottakon kívül más adatunk nincs, mely Sztárait, mint az iskola emberére vonatkoznék. Mindamelllett, azt hisszük, nem esünk túlzásba, sem valószínűtlen állításba, midőn azt mondjuk, hogy Sztárai nemcsak

*) R. M. K. T. V. K. Jegyzetek.

**) Nagy Sándor: Sztárai M. élete. Egyet. Phil. közl. 1882.

a sárospataki kollégium alapját vetette meg Kopácsival, s nemcsak a gyulai iskolában működött mint tanító, hanem — minden valószínűség szerint — Laskón, Tolnán és Pápan is alapított prot. iskolákat, melyekkel mint prédikátor és püspök közvetlen összeköttetésben állott.

Hogy ezen korszakban a szószék és az iskola, mint egy test tagjai, egymástól el nem választhatók; bizonyosan tudjuk; hogy hitújítóink az egyházközségekkel kapcsolatosan mindenütt iskolákat is alapítottak; elvitathatlan tény; emélfogva Sztárai Mihályban sem különíthetjük el a prédikátort az iskolaszervezőtől, bárha forrásaink ezen irányban határozott adatokkal nem is támaszkodhatunk.

* * *

Ezekben röviden érintve Sztárainak a szószéken és iskolában szerzett érdemeit, térjünk át tulajdonképeni tárgyunkra s vizsgáljuk működését a sajtóban.

Mindenekelőtt jelezniünk kell, hogy mint a szószéken és iskolában, úgy ezen a harmadik téren is Sztárainal, a reformátorral találkozunk. Az irodalmat is, mint szellemi fegyvert, tisztán csak eszközként használta kifizűzött célja megvalósítására, a protestantizmus elterjesztésére. Ezért van, hogy egész költői működésében a Horatius-féle „utile cum dulci”-ból az első, a hasznos és célszerű vezérelti őt s csak második helyen gondol a gyönyörködtetőre. Más szóval: írónk a költészetben is pap és tanító a protestantizmus szolgálatában.

Sztárai Mihály írói működése tartalmilag igen becses s irodalomtörténeti szempontból nagyon érdekes. Az egész században ő az egyetlen, ki a költészet mindhárom ágát művelte. Legnagyobb hivatással a lyra terén dolgozott, azért ezen műnemben található darabjai a legsikerültebbek és legbecesebbek; epikus költeményeivel kortársai előtt nagy kedveltségnek örvendett, drámai alkotásaival pedig drámaírodalmunk ősatyját tisztelhetjük benne. Vegyük rendre ezeket s vizsgáljuk — a történeti kifejlődés sorrendje szerint — lyrai, epikai és drámai költészetét.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő, Alvincz. Jelentkezzék illetékes főszolgabirájánál, az meg fogja adni a bővebb felvilágosítást.

Katonaköteles, Koslárd. A törvény értelmében márczius és aprilis hónapokban, ez időközben tehát minden bizonynyal.

Sz. J., Barátos. Főszerkesztőnk távollétében becses levelére estik később válaszolhatunk; küldeményeért köszönöt.

Kis leány, Budapest. Nagyon helyesen tette, az illető jövőre többé nem fog alkalmatlankodni. A duzzadás kis levélkét várjuk

Cs. D., Gyulafehérvár. Az egész még az előkészület stádiumában van; ha tényné válik, írunk levelet.

Hazafl, Balázsfalva. Köszönjük.

Műkedvelő, Nagy-Enyed. Tudtunkkal már készülnek; bővebb felvilágosítást a levélben említett helyen szerezhet.

P. K., Zalathua. Közlésre nem alkalmas.

Kívánsói, Vizakna. Sajnáljuk, hogy nem tehetünk eleget Nagysád kívánságának, de nem vagyunk felhatalmazva nevéét elárulni, annyit azonban igen: szöke, 27 éves, nőtlen, biztos állása van.

K. M., Nagy-Enyed. Papirkosárba került.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Czirner és Lingner.

Czirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyedén.

Tövis község határán a Maros mentén 40 hold munkafára alkalmas

ERDŐ

jutányos áron, részben vagy egészben eladó.

Értekezhetni: **Krengel Sándor** községi jegyzőnél. 988. 2—3.

872—1896. szám.

Árverési hirdetmény.

Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróóság 7345—896. számú végzése által Kende József végrehajtató javára budapesti lakos Fischer József ellen 381 frt 25 kr tőke, ennek 1896. évi június hó 30-ik napjától számítandó 5%-os kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 726 frtra becsült kosarakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 7731—1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Nagy-Enyeden a városháza előtt leendő eszközlésére 1897. évi **Január hó 25-ik napjának** d. e. 9 órája batáridőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-ez 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1897. évi január hó 3. napján.

996. 1—1 **Gajzágó Simon,** kir. bir. végrehajtó.

2007—1896. tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróóság mint telegkönyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Fözö Józsefnek Nicora Simeon elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 30 frt tőke, ennek

1895. évi október hó 20-ik napjától járó 6% kamatai, 23 frt végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 15 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Nicora Simeonnak a m.-gezei 122 sz. tjkvben A + 1, 4, 7, 8, 11. rendszám alatt foglalt ingatlanaira 544 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverés 1897. évi február hó 8-ik napján dél előtt 10 órakor, Maros-Gözse községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsáranak 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételart az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 45 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órak alatt ezen kir. járásbíróóság mint telegkönyvi hatóságnál és M.-Gezse község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíróóság mint telegkönyvi hatóság. Nagy-Enyed, 1896. június 5. én.

Csernátóni Vajda Péter járásbíró.

997 1—1

Sz. 1180—96. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíróóság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszabenyi Albina takarékpénztár végrehajtatójának Koman Kosztáandin farkastelki lakos végrehajtást szenvedő ellen 126 frt 20 kr s jár. iranti végrehajtásos ügyében a farkastelki 21. sz. tjkvben A + 1. r. 422 hr. sz. ingatlanára 9 frt; a 2. r. 45. hr. sz. 168 frt; a 3. r. 578 2 hr. sz. 6 frt; a 4. r. 719 2 hr. sz. 3 frt; az 5. r. 861 2 hr. sz. 19 frt; a 6. r. 1291 2 hr. sz. 14 frt; a 7. r. 1330 hr. sz. 28 frt; a 8. r. 1332 hr. sz. 14 frt; a 9. r. 1355 1 hr. sz. 20 frt; a 10. r. 1361 1 hr. sz. 6 frt; a 11. r. 1374 hr. sz. 2 frt; a 12. r. 1745 hr. sz. 23 frt; a 13. r. 2010 2, 2011 2. hr. sz. 61 frt; a 14. r. 2186 1 hr. sz. 34 frt; a 15. r. 2797 hr. sz. 35 frt; a 16. r. 3071 hr. sz. 2 frt; a 17. r. 3476, 3477 1 hr. sz. 14 frt; a 18. r. 3520. hr. sz. 3 frt; a 19. r. 3540 hr. sz. 8 frt; a 20. r. 3551 hr. sz. 31 frt és a 21. r. 3613. hr. sz. 9 frt. a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **1897. évi február hó 8-án** d. e. 10 órakor Farkastelke községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ban jelzett úrfolyammal számított óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság telegkönyvi hivatala. Balázsfalva, 1897. évi sz-pteber hó 27-én.

998 1—1 **Silbermann Mór,** tkvi kiadó.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint nagybátyám — **Bisztricsány Lajos** ur — saját házában levő

fiók-üzletét

átvettem s azt nevem alatt saját számlámra tovább fogom vezetni.

Midőn szives figyelmét **vas-, fűszer- és bőr-üzletemre** felhívom, tudatom, hogy azt ujonan fogom berendezni s főtőrekvésem leendő, pontos kiszolgálás mellett jó árut jutányos áron elárusítani.

Üzletemben tisztán kezelt örhegyi bor literenként **40** krért, továbbá kitűnő rizling és kövérszőllő-bor kapható.

Magamat a tisztelt vevő közönség partfogásába ajánlva, vagyok

kitűnő tisztelettel

995 2—3

MÁTIS ENDRE.